

Установа “Беларускі дзяржаўны архіў – музей літаратуры і мастацтва”

па рэестры № 19

ЕРМАЛОВІЧ

МІКАЛАЙ ІВАНОВІЧ

гісторык, літаратуразнавец, крытык

29 красавіка 1921 – 5 сакавіка 2000

Фонд № 444

Воіс № 1

1922 – 2000 гг., копіі асобных дакументаў [пач. 1900-х – 1920-я гг.]

ЗМЕСТ

да воп. № 1

ф. 444

№№	Назва раздзелаў	№ спраў	№ стар. воп.
0	ПРАДМОВА		I - III
1.	РУКАПІСЫ М.І. ЕРМАЛОВІЧА	1 - 120	1 - 13
1.1.	НАРЫСЫ І ДАСЛЕДАВАННІ	1 - 26	1 - 3
1.2.	ГІСТАРЫЧНЫЯ АРТЫКУЛЫ	27 - 45	4 - 6
1.3.	ЛІТАРАТУРАЗНАЎЧЫЯ АРТЫКУЛЫ	46 - 66	6 - 8
1.4.	РЭЦЭНЗІІ НА ЛІТАРАТУРНЫЯ ТВОРЫ	67 - 81	8 - 10
1.5.	РЭЦЭНЗІІ, ВОДГУКІ, ЗАЎВАГІ НА КНІГІ ГІСТАРЫЧНАЙ ТЭМАТЫКІ	82 - 91	10 - 11
1.6.	ВЫСТУПЛЕННІ, ПЛАНЫ ЛЕКЦЫЙ, АДКАЗЫ, ІНТЭРВ'Ю	92 - 101	11 - 12
1.7.	П'ЕСА, СЦЭНАРЫІ, ВЕРШЫ, ПЕРАКЛАДЫ, "ГУТАРКІ"	102 - 111	12 - 13
1.8.	ЗАПІСНЫЯ КНІЖКІ З ДЗЁННІКАВЫМІ І ТВОРЧЫМІ ЗАПІСАМІ	112 - 120	13
2.	ПЕРАПІСКА	121 - 180	14 - 18
2.1.	ПІСЬМЫ М.І. ЕРМАЛОВІЧА	121 - 132	14 - 15
2.2.	ПІСЬМЫ М.І. ЕРМАЛОВІЧУ АД ГІСТОРЫКАЎ, ПІСЬМЕННІКАЎ, ДЗЕЯЧАЎ КУЛЬТУРЫ БЕЛАРУСІ	133 - 149	15 - 16
2.3.	ПІСЬМЫ М.І. ЕРМАЛОВІЧУ АД ГІСТОРЫКАЎ, ДЗЕЯЧАЎ КУЛЬТУРЫ БЛІЗКАГА І ДАЛЁКАГА ЗАМЕЖЖА	150 - 162	16 - 17
2.4.	ПІСЬМЫ М.І. ЕРМАЛОВІЧУ АД УСТАНОЎ	163 - 180	17 - 18
3.	ДАРОЎНЫЯ НАДПІСЫ М.І. ЕРМАЛОВІЧУ АД РОЗНЫХ АСОБ	181 - 190	18 - 20
4.	ДАКУМЕНТЫ ДА БІЯГРАФІІ М.І. ЕРМАЛОВІЧА	191 - 228	20 - 23
4.1.	АСАБІСТЫЯ ДАКУМЕНТЫ	191 - 211	20 - 21
4.2.	ДАКУМЕНТЫ ЛІТАРАТУРНАЙ, НАВУКОВАЙ І ГРАМАДСКАЙ ДЗЕЙНАСЦІ	212 - 228	21 - 23
5.	ДАКУМЕНТЫ ПРА М.І. ЕРМАЛОВІЧА	229 - 237	23 - 24
6.	ДАКУМЕНТЫ, САБРАНЫЯ М.І. ЕРМАЛОВІЧАМ ДЛЯ СВАІХ ПРАЦ І ПА ЦІКАВЫХ ДЛЯ ЯГО ТЭМАХ	238 - 291	24 - 30
6.1.	НАРЫСЫ, АРТЫКУЛЫ, НАТАТКІ, ВЕРШЫ І ІНШ.	238 - 268	24 - 27
6.2.	ВЫПІСКІ М.І. ЕРМАЛОВІЧА З ЛЕТАПІСАЎ, ДАСЛЕДАВАННЯЎ	269 - 291	27 - 30
7.	ВЫЯЎЛЕНЧЫЯ ДАКУМЕНТЫ	292 - 324	30 - 32
8.	СПІС СКНІГ		
9.	СПІС МУЗЕЙНЫХ ЭКСПАНАТАЎ		

Прадмова

Мікалай Іванавіч Ермаловіч нарадзіўся 29 красавіка 1921 г. у в.Малыя Навасёлкі Дзяржынскага раёна Мінскай вобласці ў сялянскай сям’і. Бацька Іван Іванавіч у 1938 г. быў рэпрэсіраваны і толькі ў 1956 г. пасмяротна рэабілітаваны. У 1938 г. М.І. Ермаловіч, закончыўшы сярэдняю школу ў Дзяржынску, паступіў на факультэт мовы і літаратуры ў Мінскі педагагічны інстытут імя М. Горкага. П Сусветная вайна перарвала яго навучанне. Ад вайскавай службы, па слабасці зроку, ён быў вызвалены. У 1940-1941 гг. працаваў загадчыкам Шаркоўшчынскага педкабінета. У 1941-1943 гг. быў у эвакуацыі ў Мардоўскай АССР, дзе ў в.Лабаскі працаваў настаўнікам рускай мовы і літаратуры. У 1943 г. М.І. Ермаловіч быў накіраваны інспектарам райана г. Сураж Віцебскай вобласці. З 1944 г. па 1946 г. працаваў завучам і настаўнікам гісторыі ў сярэдняй школе Дзяржынска. У 1946 г. аднавіў вучобу ў інстытуце. Пасля заканчэння інстытута ў 1948 г. паступіў у аспірантуру, але пісаць дысертацыю на “зададзеную тэму” не стаў. Па 1955 г. выкладаў беларускую літаратуру і методыку беларускай мовы і літаратуры ў Маладзечанскім настаўніцкім інстытуце. У 1955-1957 гг. быў загадчыкам педагагічнага кабінета ў Абласным інстытуце ўдасканалення настаўнікаў г. Маладзечна. У сувязі са значнай стратай зроку ў 1957 г. М.І. Ермаловіч выйшаў на пенсію. У 1976 – 1988 гг. працаваў работнікам-надомнікам картанажнай фабрыкі. У 1992-1995 гг. займаў паўстаўкі рэдактара часопіса “Таварыш” БелТіЗ.

М.І. Ермаловіча паспрабаваў сябе ў розных жанрах. Стала друкавацца пачаў у 1948 г. У першых артыкулах і нататках даследаваў творчасць беларускіх пісьменнікаў. У 1950-я гг. зацікавіўся гісторыяй Беларусі і ў гэтым знайшоў сваё пакліканне. У канцы 1950-х гг. амаль кожны дзень ездзіў у мінскія бібліятэкі, дзе даследаваў летапісныя крыніцы. Многія з гістарычных артыкулаў М.І. Ермаловіча, напісаных ім у тыя часы, не праходзілі ў друк, бо супярэчылі асноўнай лініі савецкай гістарыяграфіі. У 1968 г. скончыў працу над нарысам “Па слядах аднаго міфа”, які ў тыя часы хадзіў па руках у машынапісных копіях, а ўрыўкамі друкаваўся ў перыёдыцы (1969, 1972 гг.). Як кніга нарыс пабачыў свет праз 21 год – у 1989 г. У 1988-1989 г. у часопісе “Маладосць” друкуецца нарыс М.І. Ермаловіча “Старажытная Беларусь. Полацкі і Навагародскі перыяд” – плён шматгадовых пошукаў і даследаванняў гісторыка. Публікацыя мела жывы водгук чытачоў: смелыя гіпотэзы, раней неведомыя чытачу факты існавання беларускай дзяржавы выклікалі дыскусіі, абмеркаванні і спрэчкі не толькі ў рэспубліцы, але і за яе межамі. У 1990 г. нарыс выйшаў асобнай кнігай. Далейшым працягам руплівай працы пісьменніка былі кнігі “Старажытная Беларусь. Віленскі перыяд (1316-1385)”, “Старажытная Беларусь. Крэўскі перыяд (1385 – 1569)”, надрукаваныя ў часопісе “Маладосць” (№4-11 за 1990 г.). У 1992 г. кніга “Старажытная Беларусь. Полацкі і Навагрудскі перыяд” была адзначана Дзяржаўнай прэміяй К. Каліноўскага. Узнагароджаны медалём

Ф.Скарыны. У друку выступаў пад псеўданімамі Сымон Беларус, Мікалай Наваселец, М. Ермолов, Я. Мікалаеў, М. Ярмолаў.

З 1989 г. М.І. Ермаловіч член Саюза пісьменнікаў СССР. У 1990-я гг. уваходзіў у склад рэдкалегіі часопіса “Спадчына”, навукова-рэдакцыйных саветаў “Беларускай энцыклапедыі” і “Энцыклапедыі гісторыі Беларусі”.

М.І. Ермаловіч заўсёды займаў актыўную грамадзянскую пазіцыю. Яшчэ ў 1960-я гг. выдаў 4 нумары рукапіснага часопіса “Падснежнік”. На аснове гэтага выдання ў 1975-1976 гг. выйшлі 50 самвыдавецкіх нумароў часопіса “Тутаркі”. У 1990-я гг. прымае ўдзел у мерапрыемствах Беларускага народнага фронту, быў сябрам Нацыянальна-дэмакратычнай партыі Беларусі. У гэтыя ж гады чытае лекцыі па гісторыі Беларусі для розных таварыстваў, суполак, піша сцэнарыі на гісторычныя тэмы для тэлебачання і радыё. З сярэдзіны 1990-х гг. жыве ў Мінску. Ганаровы грамадзянін г. Маладзечна.

М.І. Ермаловіч трагічна загінуў 5 сакавіка 2000 г. на 79-м годзе жыцця. Пахаваны на могілках г. Маладзечна.

Дакументы М.І. Ермаловіча паступілі ў БДАМЛІМ ад яго дачкі Алены Мікалаеўны Ермаловіч у 2000 г. і ў 2003 г. Экспертызу архіва правяла вяд. архівіст Н.П. Цадроўская. У выніку навукова-тэхнічнай апрацоўкі складзены вопіс №1, у колькасці 325 справы (1914 дакументаў) за 1922-2000 гг., копіі асобных дакументаў [пач.1900-х-1920-я гг.]

Вопіс складаецца з сямі раздзелаў.

Раздзел “Рукапісы” мае 8 падраздзелаў, сістэматызаваных у вопісу па значнасці жанраў, а ўнутры жанраў – па храналогіі.

Падраздзел 1.1. раздзела “Рукапісы” складаюць варыянты нарысаў “Па слядах аднаго міфа” (1967-1968,1987), “Дружба сапраўдная і плённая” (1972), “Старажытная Беларусь. Полацкі перыяд” (1984), “Старажытная Беларусь. Віленскі перыяд” (1993), “Старажытная Беларусь. Крэўскі перыяд” (1996), “Старажытная Беларусь. Перыяд Рэчы Паспалітай” (1997-1998), даследаванне “Пад іх сцягам ідзе Беларусь” (1970-[1971] гг.). Храналагічныя рамкі падраздзела 1967-1998 гг.

У падраздзел 1.2. увайшлі гістарычныя артыкулы, напісаныя ў др. пал 1950-х-2000 гг.: “Асаблівасці нашай гісторыі”, “Кастусь Каліноўскі”, “Где была летописная Литва?”, “Беларускія летапісы і іх лёс”, “Дзе хто княжыў і хто Гедымін?”, “Утварэнне ВКЛ”, “Аб некаторых момантах фальсіфікацыі гісторыі Беларусі і іх пераадоленні”, “Народу -- яго гістарычную праўду”, артыкулы аб дзейнасці гістарычных, культурніцкіх клубаў канца 1980-х гг. і інш.

Літаратуразнаўчыя артыкулы склалі падраздзел 1.3. Тут знаходзяцца варыянты артыкулаў і рэцэнзій да мяркуемага зборніка “Праз стагоддзі”, артыкулы пра М. Багдановіча, Я. Купалу, П. Труса, Цётку, артыкулы пра літаратуру і літаратуразнаўства 1950-х-1970-х гг., артыкулы пра вершы Я. Купалы для даведніка “Янка Купала” і інш.

У падраздзеле 1.4. знаходзяцца рэцэнзіі на літаратурныя творы: на артыкул А. Кучара пра “Новую зямлю” Я. Коласа, п’есу К. Крапівы “З народамі”, раман А.І. Стаховіча “Пад мірным небам”, аповесць Т.К. Хадкевіча “Вяснянка”, кнігу А.І. Мальдзіса “Падарожжа ў XIX ст.”, раманы Л.М. Дайнекі “Меч князя Вячкі”, “След ваўкалака”, аповесці і апавяданні У.А. Арлова “Дзень, калі ўпала страла”, рэцэнзія на рускамоўнае выданне рамана У.С. Караткевіча “Каласы пад сярпом тваім” і інш.

1.5. Тут сабраны рэцэнзіі, водгукі, заўвагі на кнігі гістарычнай тэматыкі: рэцэнзіі на кнігі Р.М. Семашкевіча “Беларускі літаратурна-грамадскі рух у Пецярбурзе (к. XIX-пач. XX ст.)”, М. Біча “Развіццё сацыял-дэмакратычнага руху ў Беларусі ў 1883-1903 гг.”, Ф.Д. Гурэвіч “Древний Новогрудок”, К.І. Тарасава “Памяць аб легендах” і інш.; водгук на дысертацыю В.А. Ушынскаса “Формирование раннегосударственной территории Литвы I-XIII вв. (по данным археологии)”; заўвагі на кнігі А.К. Краўцэвіча “Стварэнне ВКЛ”, І.І. Коўкеля “Беларускія землі ў складзе ВКЛ”, В.Л. Насевіча “Пачаткі Вялікага княства Літоўскага: Падзеі і асобы” і інш.

Падраздзел 1.6. склалі выступленні, планы лекцый па гісторыі Беларусі, адказы на заўвагі Л.В. Аляксеева, Э. Гудавічуса, Я.К. Новіка да кніг М.І. Ермаловіча “Па слядах аднаго міфа”, інтэрв’ю з М. Ермаловічам і інш.

У падраздзеле 1.7. знаходзяцца варыянты п’есы “Праўда і хлеб” (1959-1960), накіды да апавядання “Няўдалае сватанне” (1949), сцэнарыі тэлеперадач цыкла “Старонкі гісторыі” (1989-1990), падборка вершаў М.І. Ермаловіча за 1948-1983 гг., самвыдавецкія лісткі “Гутаркі” (1975-1976), пераклады вершаў Я. Райніса, аўтабіяграфічныя накіды і інш.

1.8. Сюды ўвайшлі запісныя кніжкі, бланкеты з дзённікавымі і творчымі запісамі за 1947-1993 гг.

Храналагічныя рамкі раздзела “Рукапісы” – [1946]-1998 гг.

У раздзеле “Перапіска” знаходзяцца пісьмы М.І. Ермаловіча да жонкі, М.М. Улашчыка, чытачоў і значная колькасць лістоў ва ўстановы (рэдакцыі газет і часопісаў, выдавецтвы); пісьмы М.І. Ермаловічу ад гісторыкаў, дзеячаў культуры Беларусі – А.Я. Беллага, Д.І. Бічэль-Загнетавай, Н.С. Гілевіча, Л.А. Геніюш, Г.А. Каханоўскага, А.І. Мемуса, А.І. Мальдзіса, Г.М. Сагановіча, Л. Салавей, С. Сокала-Воюша і інш.; пісьмы М.І. Ермаловічу ад гісторыкаў, дзеячаў культуры блізкага і далёкага замежжа В. Целеша, З. Верас, Л.А. Луцкевіча, В.П. Грыцкевіча, І. Ласкова, М.М. Улашчыка, М. Белямука, В.Л. Казакавічуса і інш. Усяго 107 карэспандэнцаў за 1974-1997 гг.; пісьмы М.І. Ермаловічу ад устаноў; візітныя карткі.

У раздзеле 3. сабраны дароўныя надпісы М.І. Ермаловічу ад розных асоб (У.М. Скалабана, А.П. Грыцкевіча, М. Белямука, Г.М. Сагановіча, Д.І. Бічэль-Загнетавай, Г. Тварановіч і інш.) за 1953-1997 гг.

Сярод дакументаў да біяграфіі М.І. Ермаловіча (4.) асабістыя дакументы (4.1.): студэнцкі білет, дыплом, працоўная кніжка, тэлефонныя кніжкі і інш.;

сярод дакументаў літаратурнай, навуковай і грамадскай дзейнасці (4.2.): службовыя характарыстыкі, заказы БелСЭ, запрашэнні, праграмы канферэнцый і інш. Храналагічныя рамкі раздзела 1938-[2000] гг.

У раздзеле 5. знаходзяцца дакументы пра М.І. Ермаловіча: водгук рэжысёра Бабруйскага тэатра на п'есу "Праўда і хлеб", заключэнні В. Гапановіча, Я.Р. Лецкі на рукапіс "Ленін і Беларусь", "Старажытная Беларусь", артыкул "Дзе была летапісная Літва", рэцэнзіі на артыкулы для даведніка "Янка Купала", рэцэнзіі А.П. Грыцкевіча, А.А. Трусавы, В.У. Чапко на рукапіс кнігі "Па слядах аднаго міфа", крытычны артыкул Э. Гудавічуса пра кнігу "Па слядах аднаго міфа" і інш. Храналагічныя рамкі раздзела – 1960-2000 гг.

У раздзеле 6. знаходзяцца дакументы, сабраныя М.І. Ермаловічам для сваіх прац і па цікавых для яго тэмах – нарысы Ю. Верашчакі "Аб найменнях "Гуды"- "Крывічы"- "Русь", М. Бесямука "Пячаткі й статут вялікага княства Літоўскага", нарысы У.А. Арлова, Г.М. Сагановіча да кнігі "Дзесяць вякоў беларускай гісторыі", артыкулы літоўскіх аўтараў (Р. Батуры, А. Дубоўніса, Э. Гудавічуса, Г. Забелы, К. Юратэ і інш.) у перакладзе на беларускую мову: выданні партый, арганізацый, суполак к.1980-х-1990-х гг., дакументы да дзейнасці партый і інш.; нататка М. Васілька "Міхась Явар. Сьмерць маладога паэты", С.П. Шушкевіча "Мы захавалі веру ў праўду", вершы Я. Купалы, Л. Геніюш, Зьніча; тэксты песень, запісаныя М.І. Ермаловічам ад маці і інш. У падраздзеле 6.2. знаходзіцца вялікая колькасць выпісак з летапісаў, хронік, а таксама даследаванняў В. М. Тацішчава, М. Смірнова, М.І. Кастамарава, М. Любаўскага і інш. Храналагічныя рамкі раздзела – [пач.1920-х – 2000).

Выяўленчыя дакументы (7.) прадстаўлены індывідуальнымі фатаграфіямі М.І. Ермаловіча 4 [1950-я-1997 гг.], з бацькамі, роднымі, а таксама шэраг фатаграфій з А.К. Каўкам, Г.А. Каханоўскім, Я. Брылём, Н.С. Гілевічам, С.І. Грахоўскім, Данчыкам і інш. 18 ([1970-я гг.]-1999) і інш, невялікую групу складаюць фатаграфіі М.М. Улашчыка, М. Бесямука, З. Верас з П.В. Мядзёлкай, карты Старажытнай Літвы і інш.

Прадмову склала вяд.архівіст Н. М. Чэрнік-Рымашэўская 29.03.2003 г.

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
1. РУКАПІСЫ М.І. ЕРМАЛОВІЧА					
1.1. НАРЫСЫ І ДАСЛЕДАВАННІ					
1	"Па слядах аднаго міфа". Гістарычны нарыс. Варыянт. Аўтограф, аўтарызаваны машынапіс з аўтарскімі праўкамі.	1967 - 1968	148	1	
2	"Па слядах аднаго міфа. Ці было літоўскае заваяванне Беларусі?" Гістарычны нарыс. Варыянт. Аўтарызаваны машынапіс з праўкамі.	1967 - 1968	109	1	
3	"Па слядах аднаго міфа". Гістарычны нарыс. Варыянт. Аўтограф, аўтарызаваны машынапіс з праўкамі рэдактара і рэцэнзента.	1967 - 1968, 1987	122	1	
4	"Па слядах аднаго міфа". Гістарычны нарыс. Варыянт. Аўтарызаваны машынапіс з рэдактарскімі праўкамі.	[1967 - 1968, 1987]	123	1	
5	"Па слядах аднаго міфу. Ці было літоўскае заваяванне Беларусі?". Гістарычны нарыс. Светакопія з паметамі невядомай асобы.	[1968]	64	1	
6	"Дружба сапраўдная і плённая". Нарыс да 50-годдзя СССР пра літаратурнае жыццё Беларусі і дружбу літаратур. Машынапіс.	1972	53	1	
7	"Старажытная Беларусь. Полацкі перыяд". Гістарычны нарыс. Варыянт. Пачатак. Аўтарызаваны машынапіс з аўтарскай і рэдактарскай праўкай.	1984	188	1	
8	"Старажытная Беларусь. Полацкі перыяд". Гістарычны нарыс. Варыянт. Працяг. Аўтарызаваны машынапіс з аўтарскай і рэдактарскай праўкай.	1984	146		
9	"Старажытная Беларусь. Полацкі перыяд". Гістарычны нарыс. Варыянт. Заканчэнне. Аўтарызаваны машынапіс з аўтарскай і	1984	160		

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	рэдактарскай праўкай.				
10	"Старажытная Беларусь. Полацкі перыяд" = "Гісторыя старажытнай Беларусі. Полацкі перыяд". Гістарычны нарыс. Пачатак. Варыянт. Машынапіс.	1984	235	1	
11	"Старажытная Беларусь. Полацкі перыяд" = "Гісторыя старажытнай Беларусі. Полацкі перыяд". Гістарычны нарыс. Заканчэнне. Варыянт. Машынапіс.	1984	196		
12	"Праз міжудзельны лабірынт да адзінства", "Міндоўг", "Заняпад Навагародка і новае ўзвышэнне Полацка". Гістарычныя нарысы да кнігі "Старажытная Беларусь. Полацкі і новагародскі перыяд". Машынапіс з праўкай.	[1986]	88	2	
13	"Старажытная Беларусь. Віленскі перыяд". Гістарычны нарыс. Варыянт. Аўтарызаваны машынапіс.	1993	116	1	
14	"Крэўская ўнія", "Паход на татараў", "Нешчаслівы час Аляксандра" і інш. Раздзелы гістарычнага нарыса "Старажытная Беларусь. Крэўскі перыяд", падрыхтаваныя да друку ў часопісе "Маладосць", № 4-11 за 1996 г. Аўтарызаваны машынапіс з праўкай.	1996	93	7	
15	"Час бескаралеўя", "Пачатак "патопу", "Вайна зноў руска-польская" і інш. Раздзелы гістарычнага нарыса "Старажытная Беларусь. Перыяд Рэчы Паспалітай", падрыхтаваныя да друку ў перыёдыцы. Аўтарызаваны машынапіс, машынапіс.	1997-1998	115	6	
16	"Старажытная Беларусь. Віленскі перыяд". Гістарычны нарыс. Варыянты. Разрозненыя старонкі. Аўтограф.	[1960-я гг.-пач. 1990-х гг.]	294	1	
17	"Старажытная Беларусь. Крэўскі перыяд". Гістарычны нарыс. Варыянт. Разрозненыя старонкі. Аўтограф.	[1960-я-1994]	286	1	
18	"Старажытная Беларусь. Перыяд Рэчы Паспалітай". Гістарычны нарыс. Разрозненыя старонкі. Аўтограф.	[1970-я-1998]	250	1	
19	[Аб гісторыі беларускай дзяржаўнасці з X па XIX	[1990-я гг.]	19	1	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	ст.]. Гістарычны нарыс. Варыянт. Няпоўны тэкст. Аўтограф.				
20	"Пад іх сцягамі ідзе Беларусь". Даследаванне. Варыянт. Аўтарызаваны машынапіс з праўкай.	1970	113	1	
21	"Пад іх сцягам ідзе Беларусь". Даследаванне. Варыянт. Аўтарызаваны машынапіс з аўтарскай, рэдактарскай праўкамі і паметамі. Прыкладзены фатаграфіі і рэпрадукцыі У.І. Леніна, індывідуальныя і яго папличнікаў, Я. Купалы, Цёткі.	[1971]	119	1	
* * *					
22	Гістарычныя нарысы па віленскім, крэўскім перыядах ВКЛ, перыядзе Рэчы Паспалітай. Варыянты. Няпоўныя тэксты. Аўтограф.	[к. 1950-х-1960-я г.]	132	3	
23	Гістарычныя нарысы па полацкім, віленскім, крэўскім перыядах ВКЛ. Варыянты. Разрозненыя старонкі. Аўтограф.	[1957]	124	1	
24	Устаўкі да гістарычных нарысаў па полацкім і віленскім перыядах гісторыі Беларусі. Варыянты. Разрозненыя старонкі. Аўтограф.	[1960-я гг.]	76	1	
25	Накіды да нарысаў, даследаванняў Беларусі к. XVIII-перш. пал. XIX ст. Разрозненыя старонкі. Аўтограф.	[1960-я гг.-1990-я гг.]	178	1	
26	Накіды да нарысаў, артыкулаў па гісторыі полацкага перыяда ВКЛ і перыяда Рэчы Паспалітай. Аўтограф.	[1980-я-1990-я гг.]	212	1	
1.2. ГІСТАРЫЧНЫЯ АРТЫКУЛЫ					
27	"Асаблівасці нашай гісторыі". Артыкул. Варыянты. Асобныя старонкі. Аўтограф.	[др. пал. 1950-х-1980-х гг.]	22	1	
28	"Кастусь Каліноўскі", "Тацішчаўскія звесткі пра Беларусь", "Першыя старонкі", "Беларускія летапісы і іх лёс", "Беларусь і беларусы", "Яны думалі", "Яко луна сонечная..." і інш. Артыкулы. Выразкі з часопісаў і газет.	1964 - 1997	51	25	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
29	"Где была летописная Литва?", "Из истории Новогрудка", "О местоположении древней Литвы и некоторых других балтских племен на территории Белоруссии". Артыкулы, уключаныя ў кнігу "Па слядах аднаго міфа". Машынапіс з аўтарскай праўкай, машынапіс.	1968 - 1985	47	4	
30	"Беларускія летапісы і іх лёс", "Нямецкія хронікі як крыніцы па гісторыі Беларусі", "Слова..." найкаштоўнейшыя сведчанні". Артыкулы аб крыніцах па гісторыі Беларусі. Варыянты. Аўтограф, аўтарызаваны машынапіс, машынапіс.	[1971]-1989	71	4	
31	"Споўнілася 1000-годдзе", "Дзе хто княжыў і хто Гедымін?", "Всеслав Чародей", "Заслаўе ў пачатковай гісторыі Беларусі", "Загадкі аднаго летапіснага паведамлення", "Яго імя чакае ўвекавечвання". Артыкулы. Аўтарызаваны машынапіс, машынапіс.	[1972]-1989	29	6	
32	"Ці існавалі Гарадзец і гарадзецкі ўдзел у Полацкай зямлі?", "Славянизация белорусского Понеманья и ее последствия", "Тураўскае княства і яго месца ў старажытнай гісторыі Беларусі". Артыкулы. Аўтограф, аўтарызаваны машынапіс.	1973-1995	12	4	
33	"Аб вытоках беларускай дзяржаўнасці", "Балцкія плямёны Беларусі", "Навагарадак -- першая ўсебеларуская сталіца", "Пра літоўскія набегі на рускія землі ў XII-XIII ст.", "Утварэнне ВКЛ" і інш. Артыкулы пра месцазнаходжанне летапіснай Літвы і ўтварэнне ВКЛ. Варыянты. Аўтограф, аўтарызаваны машынапіс, машынапіс, выразка з газеты.	1973-1996	70	9	
34	Артыкулы для БелСЭ і Энцыклапедыі гісторыі Беларусі. Аўтарызаваны машынапіс, машынапіс з праўкай, машынапіс.	1977-1994	44	36	
35	"Аб тэрміне "Адраджэнне", "Першыя дзяржаўныя ўтварэнні", "Скуль мы, беларусы", "Чым была БНР" і інш. Варыянты. Аўтограф.	[1970-я гг.]-1992	22	5	
36	Артыкулы пра адраджэнне беларускага народа, нацыянальную ідэю. Варыянты. Разрозненныя старонкі. Аўтограф.	[1970-я-1990-я гг.]	71	1	
37	"Некалькі слоў аб Крэўскай уніі (да яе 600-годдзя)".	1985	10	2	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	Артыкул. Варыянты. Няпоўныя тэксты. Аўтограф.				
38	"Аб некаторых момантах жыцця і дзейнасці Міндоўга", "Дзеячом чыёй гісторыі быў Міндоўг?", "Слова аб нашай гісторыі", "Уваскрашаць нашу памяць". Артыкулы. Варыянты. Аўтограф, машынапіс.	1987-1989	34	5	
39	"Аб некаторых момантах фальсіфікацыі гісторыі Беларусі і іх пераадоленні", "Гістарычная памяць і нацыянальнае адраджэнне", "Народ і яго гісторыя", "Народу -- яго гістарычную праўду", "Незагоеная рана наша...", "У духу застойнага часу". Аўтограф, аўтарызаваны машынапіс, машынапіс.	1987-1992	62	9	
40	"Багатага плёну ў працы вам, беларусы Масквы", "Пад пільным наглядам", "Пора ствараць все умовы". Артыкулы пра гістарычныя і культурніцкія клубы "Паходня", "Спадчына", Маскоўскае таварыства беларускай культуры імя Ф. Скарыны. Аўтарызаваны машынапіс, машынапіс.	1988-1995	6	4	
41	Артыкул пра гісторыю Смаленшчыны. Варыянт. Няпоўны тэкст. Аўтограф.	[1980-я гг.]	11	1	
42	"Чарговая перабудова". Артыкул пра рэформы 1980-х гг. Варыянт. Аўтограф.	[др. пал. 1980-х гг.]	2	1	
43	"Вялікае княства Літоўскае пры князях Свідрыгайле, Жыгімонце і Казіміры (1430-1492 гг.)". Артыкул. Варыянт. Машынапіс з аўтарскай праўкай.	1991	14	1	
44	"Праваслаўе ў старажытнай Беларусі", "Полацкая епархія і яе роля ў пачатковай гісторыі Беларусі", "У імя Бога і Айчыны". Артыкулы. Аўтограф, аўтарызаваны машынапіс, машынапіс.	[1991-1992]	23	3	
45	"Слова пра Кастуся Каліноўскага". Артыкул. Варыянты. Аўтарызаваны машынапіс з аўтарскай праўкай, машынапіс.	1993, 2000	6	3	
1.3. ЛІТАРАТУРАЗНАЎЧЫЯ АРТЫКУЛЫ					
46	"Праз стагоддзі". Падборка артыкулаў і рэцэнзій да мяркуемага зборніка. Варыянт. Пачатак. Машынапіс з праўкамі і заўвагамі.	1970-1987	161	1	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
47	"Праз стагоддзі". Падборка артыкулаў і рэцэнзій да мяркуемага зборніка. Варыянт. Працяг. Машынапіс з рэдактарскай праўкай і заўвагамі.		174		
48	"Праз стагоддзі". Падборка артыкулаў і рэцэнзій да мяркуемага зборніка. Варыянт. Заканчэнне. Аўтограф, машынапіс з рэдактарскай праўкай і заўвагамі.		161		
49	"Праз стагоддзі". Падборка артыкулаў і рэцэнзій да мяркуемага зборніка. Варыянт. Пачатак. Аўтарызаваны машынапіс.	1970-1987	154	1	
50	"Праз стагоддзі". Падборка артыкулаў і рэцэнзій да мяркуемага зборніка. Варыянт. Працяг. Аўтарызаваны машынапіс.		108		
51	"Праз стагоддзі". Падборка артыкулаў і рэцэнзій да мяркуемага зборніка. Варыянт. Заканчэнне. Аўтарызаваны машынапіс.		92		
52	Артыкулы пра сучасную літаратуру і літаратуразнаўства. Варыянт. Аўтограф.	[1947-1950]	34	1	
53	"Аб паэзіі Паўлюка Труса". Артыкул. Варыянт. Аўтограф.	[1951]	26	1	
54	Артыкулы пра Ф. Багушэвіча, Цётку. Варыянты. Разрозненныя старонкі. Аўтограф.	[1951-1977]	17	1	
55	"Слова пра Янку Купалу", "Вялікі пясняр". Артыкулы. Аўтограф, газета "Святло камунізму" за 3 ліпеня 1982 г.	[1952], 1982	6	2	
56	"Люцынка і Тупальшчына", "Мастак, змагар, настаўнік", "Першая выканаўца", "З першых крыніц", "Тут схадзіліся плямёны...", "Слова пра пяснярку" і інш. Артыкулы пра Л.А. Геніюш, Г.В. Далідовіча, Я. Коласа, П.В. Мядзёлку. Выразкі з газет.	1957-1996	17	12	
57	"М. Багдановіч і старая Беларусь", "Яму была падуладна" і інш. Артыкулы пра М.А. Багдановіча. Варыянты. Няпоўныя тэксты. Аўтограф, выразка з часопіса.	[1957]-1981	30	5	
58	"О чем умолчал докладчик", "З гэтым нельга мірыцца". Артыкулы пра недастатковую ўвагу кіруючых органаў да развіцця нацыянальнай	[1957]-1986	40	4	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	культуры. Варыянты. Аўтограф, машынапіс.				
59	"Образ Ленина в поэме Маяковского "В. И. Ленин", "Ленин в нашей жизни", "Ленін і Беларусь" і інш. Артыкулы. Варыянты. Аўтограф.	1970-1980	46	5	
60	"Паэт і рэвалюцыянер", "Яго багаты плён", "Наша святое імя". Артыкулы пра творчасць Зм. Бядулі, А. Гурыновіча. Аўтограф, машынапіс, выразка з газеты.	1972-1976	15	3	
61	"Самаадданасць і сціпласць" (пра П. Бітэля), "Яго найбольшая радасць" (пра А.А. Сакольчыка). Артыкулы. Машынапіс.	1972-1979	6	2	
62	"Не толькі прыроду, але і мову", "Пара пераходзіць ад слоў да справы". Артыкулы пра моўныя памылкі ў друку і тэатры. Машынапіс.	1972, 1980	4	2	
63	"У літаратуры -- сённяшні дзень". Літаратурна-крытычны агляд беларускай літаратуры. Варыянт. Аўтарызаваны машынапіс з аўтарскай праўкай.	1973	99	1	
64	Артыкулы пра вершы Я. Купалы для энцыклапедычнага даведніка "Янка Купала". Варыянты. Аўтарызаваны машынапіс, машынапіс з праўкай.	1980-1981	60	39	
65	Артыкулы пра асобныя вершы Я. Купалы для энцыклапедычнага даведніка "Янка Купала". Варыянты. Не друкаваліся. Аўтограф, аўтарызаваны машынапіс, машынапіс.	1980-1981	77	50	
66	"Слова пра Лявона Баразну". Артыкул пра мастака. Варыянт. Няпоўны тэкст. Аўтограф.	1982	3	1	
1.4. РЭЦЭНЗІІ НА ЛІТАРАТУРНЫЯ ТВОРЫ					
67	"Мелкая філасофія на глыбокім месцы". Рэцэнзія на артыкул А. Кучара "Новая зямля" Якуба Коласа". Аўтограф.	[1946]	9	1	
68	"Літаратуразнаўства і крытыка на старонках часопіса "Полымя" і "Беларусь". Аглядная рэцэнзія. Варыянты.	1948	40	3	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АКД
	Аўтограф, выразка з газеты.				
69	"Аб п'есе К. Крапівы "З народамі", "Мастак і народ". Рэцэнзіі на п'есу К. Крапівы "З народамі" і спектакль паводле твора ў пастаноўцы К. М. Саннікава. Варыянт. Аўтограф, выразка з газеты.	1948	9	2	
70	Рэцэнзія на раман А.І. Стаховіча "Пад мірным небам". Варыянт. Блакнот.	[1948]	44	1	
71	"Скальжэнне па паверхні". Рэцэнзія на апавесць Т. К. Хадкевіча "Вяснянка". Варыянты. Аўтограф.	[1948-1949]	42	1	
72	"Пра такі густ можна спрачацца", "Паўлінка на экране". Рэцэнзія на спектакль "І смех, і грэх" ("Збянтэжаны Саўка" Л.І. Родзевіча, "Прымакі" Я. Купалы), пастаўлены ў Магілёўскім абласным драмтэатры, на фільм-спектакль па п'есе Я. Купалы "Паўлінка". Аўтограф, выразка з газеты.	1953, 1974	5	2	
73	Рэцэнзіі на кнігі А.І. Мальдзіса "Падарожжа ў XIX ст.", В.А. Чамярыцкага "Беларускія летапісы як помнікі літаратуры". Варыянты. Аўтограф, выразка з газеты.	1969-1970	15	4	
74	Рэцэнзіі на кнігі "Шлях паэта" (складальнік Н.Б. Ватацы), "Дэмакратычная эстэтыка Беларусі" У.М. Конана, "История дооктябрьской литературы". Выразкі з часопіса і газет.	1971-1977	6	3	
75	Рэцэнзіі на кнігі Э.В. Ялугіна "Мстиславцев посох", К.І. Тарасава "Дзень рассяння", "Странствие в тесном кругу", Л.М. Дайнекі "Меч князя Вячкі", "След ваўкалака", У.А. Арлова "Дзень, калі ўпала страла". Выразкі з часопіса і газет.	1971-1987	11	7	
76	"Сённяшні дзень нашай вёскі". Рэцэнзія на нарыс У. Дарашэвіча "Каб радзіла зямля". Машынапіс, выразка з газеты.	1972	6	2	
77	Рэцэнзіі "Огромный мир Купалы" на кнігу Р.С. Бярозкіна "Свет Купалы", "Такім быў Купала" -- кнігу сабраных успамінаў "Такі ён быў" (пад рэд. І. Жыдовіча) і інш. Машынапіс з нязначнай аўтарскай праўкай, машынапіс.	1974-1980	32	2	
78	Рэцэнзіі на кнігі М.А. Машары "Ішоў дваццаты год",	1974-1982	19	6	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	Г.В. Далідовіча "Даждзы над вёскай", Л.К. Левановіча "Якар надзеі". Заўвагі да паэмы Т.М. Бондар "Рагнеда". Аўтограф, машынапіс з нязначнай аўтарскай праўкай, машынапіс, выразка з газеты.				
79	"Колосья созрели для жатвы". Рэцэнзія на рускамоўнае выданне рамана У. С. Караткевіча "Каласы пад сярпом тваім" у перакладзе В.М. Шчадрыной. Машынапіс.	1975	15	1	
80	Рэцэнзіі на кнігі Ядвігіна Ш. "Выбраныя творы", С. Палуяна "Лісты ў будучыню", К. Каліноўскага "Из печатного и рукописного наследия". Выразкі з часопісаў.	1976-1988	7	3	
81	Рэцэнзія на кнігу С.М. Грабчыкава "Цяжкія выпадкі ўжывання блізкіх па значэнню слоў". Варыянт. Аўтограф.	[1970-я гг.]	15	1	
1.5. РЭЦЭНЗІІ, ВОДГУКІ, ЗАЎВАГІ НА КНІГІ ГІСТАРЫЧНАЙ ТЭМАТЫКІ					
82	Рэцэнзіі на манаграфіі Я.І. Карнейчыка "Вопросы решенные и нерешенные", "Манаграфія пра беларускую нацыю", на кнігу М.М. Улашчыка "Введение в изучение белорусско-литовского летописания". Варыянты. Аўтарызаваны машынапіс, машынапіс з аўтарскай і рэдактарскай праўкай, выразка з часопіса.	1970, 1985	52	4	
83	Рэцэнзіі на кнігі А.А. Сакольчыка "Дооктябрьская книга на русском языке о Белоруссии. 1768-1917 гг.", Р.М. Семашкевіча "Беларускі літаратурна-грамадскі рух у Пецярбурзе (к.ХІХ-пач.ХХ ст.)", кнігі "Нарысы па гісторыі народнай асветы і педагагічнай думкі ў Беларусі", першы том "Гісторыі Беларускай ССР" і інш. Аўтограф, машынапіс з рэдактарскай праўкай, выразкі з газет. Да рэцэнзіі на І-ы том "Гісторыі БССР" прыкладзена пісьмо рэдактара часопіса "Нёман" да М.І. Ермаловіча ад 25.10. 1972 г.	1971-1981	73	10	
84	Рэцэнзіі на кнігі М. Біча "Развіццё сацыял-дэмакратычнага руху ў Беларусі ў 1883-1903 гг.", Ф.Д. Гурэвіч "Древний Новгородок", на кнігі "Полное собрание русских летописей", "Этнаграфія беларусаў". Варыянты. Аўтарызаваны машынапіс, машынапіс, выразкі з часопісаў.	1973-1987	42	7	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
85	Рэцэнзіі на артыкулы для БелСЭ, Энцыклапедыі гісторыі Беларусі. Аўтарызаваны машынапіс, машынапіс.	1976-1992	8	7	
86	Рэцэнзіі на кнігі В.І. Галубовіча "Гандаль Старажытнай Беларусі (IX-XIII ст.)", К.І. Тарасава "Памяць аб легендах", на кнігу "Киев и западные земли Руси в IX-XIII вв." Аўтарызаваны машынапіс з аўтарскай праўкай, машынапіс.	1981-1996	27	3	
* * *					
87	Водгук на дысертацыю В.А. Ушынскаса "Формирование раннегосударственной территории Литвы I-XIII вв. (по данным археологии)". Машынапіс.	1989	14	1	
88	Заўвагі на "Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі" (т.І. Брэсцкая вобласць), "Слоўнік па гісторыі БССР", "Храналогія важнейшых падзей гісторыі Беларусі" і інш. Аўтограф, машынапіс.	1972-1985	11	4	
89	Заўвагі на кнігі Э.М. Загарульскага "Возникновение Минска", А.К. Краўцэвіча "Стварэнне ВКЛ", І.І. Коўкеля "Беларускія землі ў складзе ВКЛ", нявызначаных кніг П. Петрыкава і інш. Варыянты. Аўтограф.	[1982-1996]	51	9	
90	Заўвагі на нявызначаныя кнігі. Накіды. Аўтограф.	[1980-я гг.]	18	3	
91	Заўвагі на кнігу В.Л. Насевіча "Пачаткі Вялікага княства Літоўскага: Падзеі і асобы". Разрозненныя лісты. Аўтограф.	[1993]	30	1	
1.6. ВЫСТУПЛЕННІ, ПЛАНЫ ЛЕКЦЫЙ, АДКАЗЫ, ІНТЭРВ'Ю					
92	"Каласавіны". Зборнікі тэзісаў дакладаў і паведамленняў навуковых канферэнцый з нагоды дня нараджэння Я. Коласа, у т.л. М.І. Ермаловіча "Этнонім "ліцьвіны" у трылогіі Якуба Коласа "На ростанях", "Мастацкае асэнсаванне гістарычнага шляху беларускага народа ў творчасці Якуба Коласа". Брашуры.	1986, 1987	68	2	
93	Тэзісы дакладаў на I Заслаўскіх чытаннях	1989	34	1	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	Беларускага навукова-гуманітарнага таварыства, у т. л. М.І. Ермаловіча "Некалькі заўваг аб старажытнай народнасці". Брашура.				
94	Выступленне пра фарміраванне беларускай дзяржаўнасці. Машынапіс.	[сяр. 1980-х гг.]	4	1	
95	Планы да лекцый па гісторыі Беларусі. Аўтограф, аўтарызаваны машынапіс, машынапіс.	1983-1992	39	13	
96	Планы выступленняў, лекцый. Аўтограф, машынапіс.	[1980-я-1990-я]	29	11	
97	Адказы на водгук і заўвагі Л.В. Аляксеева на кнігу "Па слядах аднаго міфа". Аўтограф, машынапіс.	1989	8	3	
98	Адказы Э. Гудавічусу, Я.К. Новіку на рэцэнзію, водгукі, заўвагі на кнігу "Па слядах аднаго міфа". Варыянты. Аўтограф.	[1989]	94	5	
99	Адказы на анкету часопіса "Веснік Беларускай Гісторыі". Машынапіс.	1990	2	2	
100	Юбілейныя даты на 1990, 1991 гг., падрыхтаваныя М.І. Ермаловічам. Аўтограф, аўтарызаваны машынапіс.		4	2	
101	Інтэрв'ю з М.І. Ермаловічам. Выразкі з газет.	1990-2000	17	10	
1.7. П'ЕСА, СЦЭНАРЫІ, ВЕРШЫ, ПЕРАКЛАДЫ, "ГУТАРКІ"					
102	"Праўда і хлеб". П'еса. Варыянт. Машынапіс з нязначнай аўтарскай праўкай.	1959-1960	89	1	
103	"Творцы і спажыўцы" = "Праўда і хлеб". П'еса. Варыянт. Машынапіс з аўтарскай праўкай, з рэдактарскімі заўвагамі.	1960	100	1	
104	"Няўдалае сватанне", "Незабыўны дзень". Накіды да апавядання. Аўтограф.	1949	3	1	
105	Сцэнарыі цыкла тэлеперадач "Старонкі гісторыі" па гісторыі Беларусі. Машынапіс з аўтарскай праўкай і паметамі,	1989-1990	50	4	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	машынапіс.				
106	"Сшытак вершаў". Падборка вершаў за 1948-1983 гг. да мяркуемага зборніка. Варыянт. Машынапіс з праўкай, машынапіс.	[1983]	69	1	
107	"Агонь купальскі...", "За вечны твой дзень нараджэння", "Здаецца, усё тут забіта", "Сцяжынам Радзімы", "Тамары ў дзень юбілею". Вершы. Аўтограф.	1978-1982	14	13	
108	"Гутаркі". Самвыдавецкі лісток. Машынапіс. Да лістоў прыкладзены ліст М.І. Ермаловіча да А.К. Каўкі ад 10. 04. 1994 г.	1975-1976	81	40	АҚД
	* * *				
109	Я. Райніс. "Аб любячых айчыну", "Блудны сын", "Дзяўчына-свавольніца", "На парозе вечнасці", "Старая жаба". Вершы ў перакладзе М.І. Ермаловіча з лат.м. Аўтограф перакладчыка.	[1970-я гг.]	8	5	
	* * *				
110	Аўтабіяграфічныя накіды, успаміны пра падзеі Вялікай Айчыннай вайны. Варыянты. Аўтограф, машынапіс.	1985-[1990-я гг.]	13	6	
111	Картатэка публікацый М.І. Ермаловіча за 1948-1987 гг. Аўтограф.	[1987]	112	1	
	1.8. ЗАПІСНЫЯ КНІЖКІ З ДЗЁННІКАВЫМІ І ТВОРЧЫМІ ЗАПІСАМІ				
112	Сшытак з дзённікавымі запісамі.	1949-[пач. 1950-х гг.]	26	1	
113	Блакноты з дзённікавымі запісамі.	1950, 1959	92	2	
114	Запісныя кніжкі з творчымі запісамі.	1959-1960	171	4	
115	Блакноты з дзённікавымі запісамі.	[1950-я гг.]	152	5	
116	Блакноты з творчымі запісамі.	[1950-я-1960-я гг.]	104	3	
117	Блакноты з творчымі запісамі.	[1960-я гг.]	53	2	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
118	Запісныя кніжкі з творчымі запісамі і інш.	[1960-я гг.]	67	4	
119	Блакноты з творчымі запісамі.	[1960-я гг.-1993]	99	4	
120	Запісная кніжка з творчымі і дзённікавымі запісамі.	[1970-я гг.]	83	1	
2. ПЕРАПІСКА					
2.1. ПІСЬМЫ М.І. ЕРМАЛОВІЧА					
121	Пісьмы да Л.Ц. Ермаловіч (жонкі).	[1970-я гг.]	4	4	
122	Пісьмо да М.М. Улашчыка.	[1970-я гг.]	2	1	
123	Пісьмы да чытачоў, на радыё з падзякай супрацоўнікам Дзяржаўнай бібліятэкі БССР. Няпоўны тэкст.	1983-1988	5	4	
* * *					
124	Пісьмы М.І. Ермаловіча да старшыні СП БССР М. Танка з напамінам аб важных датах у гісторыі Беларусі.	1972, 1978	3	2	
125	Пісьмы М.І. Ермаловіча ў Міністэрства асветы БССР з мэтай звярнуць увагу на якасць зместу школьных падручнікаў.	1975, 1983	4	2	
126	Пісьмы М.І. Ермаловіча загадчыку аддзела навукі і навучальных устаноў ЦК КПБ А.Ц. Караткевічу, у Акадэмію навук БССР акадэміку-сакратару К.П. Буславу з патрабаваннем наладзіць абмеркаванне яго артыкулаў. Варыянты.	1975-1976	31	9	
127	Пісьмо М.І. Ермаловіча у рэдакцыю гісторыі БССР БелСЭ з заўвагамі наконт напісання імёнаў гістарычных асоб.	1976	2	1	
128	Пісьмы М.І. Ермаловіча ў рэдакцыю "ЛіМа" з нагоды публікацыі ў газеце артыкула Г.В. Кісялёва "Дзекабрыст у мемуарах Абуховіча".	1982, 2000	2	1	
129	Пісьмы М.І. Ермаловіча супрацоўнікам БелСЭ Н.І. Кліменцы, Б.С. Мельнікаву, Л.В. Саламасе, І.У. Саламевічу з адказамі на рэцэнзіі і заўвагі да артыкулаў пра вершы Я. Купалы для энцыклапедычнага даведніка "Янка Купала".	1980-1982	37	16	
130	Пісьмы М.І. Ермаловіча ў рэдакцыю выданняў "Весці Акадэміі навук БССР", "Нёман" з адказам на ліст Ф.Д. Гурэвіч і з водгукам на яе кнігу "Древний Новогрудок", артыкул "Заснаванне Навагрудка (па	1983, 1985	32	3	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	пісьмовых і археалагічных крыніцах)".				
131	Пісьмо М.І. Ермаловіча ў рэдакцыю часопіса "Нёман" з каментарыямі на водгук рэдакцыі адносна яго артыкула "Слова...".	1985	3	1	
132	Пісьмо М.І. Ермаловіча да старшыні Дзяржкамвыдата БССР М.І. Дзяльца з просьбай разгледзець справу выключэння з плану выдавецтва "Навука і тэхніка" кнігі "Па слядах аднаго міфа".	1987	2	1	
2.2. ПІСЬМЫ М.І. ЕРМАЛОВІЧУ АД ГІСТОРЫКАЎ, ПІСЬМЕННІКАЎ, ДЗЕЯЧАЎ КУЛЬТУРЫ БЕЛАРУСІ					
133	Пісьмы В.М. Арлова, А.Я. Беллага, Д.І. Бічэль-Загнетавай, І.А. Быхаўца і інш.	1987-1999	28	20	
134	Паштоўкі Я. Брыля, пісьмо Н.С. Гілевіча.	1987-1992	5	5	АҚД
135	Пісьмы і паштоўкі В. Вячоркі, Я. Галубовіча, У.М. Дамашэвіча, Г.В. Далідовіча і інш.	[1985]-1994	16	11	
136	Пісьмы, паштоўкі Л.А. Геніюш. Да ліста ад 29.09.1982 г. прыкладзены ліст У. Караля да Л.А. Геніюш з упамінаннем М.І. Ермаловіча.	1974-1982	23	15	АҚД
137	Пісьмы і паштоўкі А.П. Грыцкевіча.	1981-1991	20	20	
138	Пісьмы, паштоўкі Э. Зайкоўскага, М.М. Казлоўскага, А. Каўца, С. Карабача, Г.А. Каханойскага, С. Клімковіча, К.А. Кожана, М.М. Купавы, А.А. Марачкіна і інш.	1976-1991	29	19	
139	Пісьмы Г. Матусевіч, С.К. Мельнікава, А.І. Мемуса, А.М. Міткаўца.	1974-1997	24	15	
140	Пісьмы А. Майсяёнка, старшыні рады Гродзенскай краязнаўчай асацыяцыі.	1988-1992	10	9	
141	Пісьмо і паштоўкі А.І. Мальдзіса.	1977-1987	15	15	
142	Пісьмы і паштоўкі В.К. Палікарпава, І.Я. Палякова, С.С. Панізніка, У. Паўловіча, А.Ф. Рогалева і інш.	1979-1994	31	25	
143	Пісьмы, паштоўкі Г.М. Сагановіча, Л.Салавей, Л.В. Саламахі, З. Санько. Да ліста З. Санько ад 19.07.1983 г. прыкладзены фатаграфіі Барысавых камянёў з кнігі А. Сапунова "Двинские или Борисовы камни".	1980-1989	17	15	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
144	Пісьмы, паштоўкі [В. Сёмухі], С. Сокала-Воюша, І.І. Содаля, В.Р. Супруна, М.А. Ткачова, М. Супрановіча.	1983-1991	37	17	
145	Пісьмы І. Цуранава, сябра Згуртавання беларускай шляхты.	1993-1994	80	33	
146	Пісьмы І. Цуранава.	1995-1997	37	19	
147	Пісьмо, паштоўкі С. Ушакевіча, С.І. Цярэнцьева, А.А. Шнэйдэра, С.П. Шушкевіча, Я. Ярмакова і інш.	1982-1997	31	22	
* * *					
148	Пісьмы, паштоўкі, тэлеграмы ад родных і сяброў.	1978-1996	18	16	
149	Пісьмы ад чытачоў і знаёмых.	1980-1999	42	27	
2.3. ПІСЬМЫ М.І. ЕРМАЛОВІЧУ АД ГІСТОРЫКАЎ, ДЗЕЯЧАЎ КУЛЬТУРЫ БЛІЗКАГА І ДАЛЁКАГА ЗАМЕЖЖА					
150	Пісьмы В. Целеша (Латвія), В. Чыжыка (Эстонія).	1980-1989	7	5	
151	Пісьмы, паштоўкі Л.А. Войцік (Зоські Верас) (Літва).	1976-1985	23	17	
152	Лісты, паштоўкі Л.А. Луцкевіча і Г. Войцік (Літва).	1982-1991	39	32	
153	Пісьмы А.М. Анішчыка, В. Банайціса, Т. Каротчанкавай (Літва).	1983-1999	29	21	
154	Пісьмы В.П. Грыцкевіча (Расія).	1981-1991	45	34	АҚД
155	Пісьмы А.К. Каўкі, А.А. Мітэра, В.Р. Пуцко, В. Сядова і інш. (Расія).	1970-1997	17	12	
156	Пісьмы І. Ласкова (Расія). Арыгіналы і ксеракопія.	1989-1990	20	3	
157	Пісьмы М.М. Улашчыка (Расія).	1969-1976	11	6	АҚД
158	Пісьмы Ю.А. Марыноўскага (Украіна).	1983-1985	7	6	
* * *					
159	Пісьмы, паштоўкі М. Белямуга (ЗША).	1976-1982	43	21	
160	Пісьмы, паштоўкі М. Белямуга (ЗША).	1983-1992	39	27	
161	Пісьмы, паштоўкі Ю. Весялкоўскага (Вялікабрытанія), В.Л. Казаквічуса (Бельгія), В. Сянкевіча (Іспанія).	1982-1996	15	12	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
162	Пісьмы В. і П. Пашкевічаў, Ю. Рапецкага (Канада).	1991	16	14	
2.4. ПІСЬМЫ М.І. ЕРМАЛОВІЧУ АД УСТАНОЎ					
163	Пісьмы прыёмнай старшыні прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР, упраўлення справамі ЦК КПБ, цэнтральнага партархіва Інстытута марксізма-ленінізма ЦК КПСС М.І. Ермаловічу на яго заявы.	1958-1970	4	4	
164	Пісьмо дырэктара Цэнтральнага дзяржаўнага архіва літаратуры і мастацтва БССР К.С. Жоравай М.І. Ермаловічу аб супрацоўніцтве.	1960	1	1	
165	Пісьмы рэдакцый часопісаў "Крыніца", "Маладосць", "Нёман", "Полымя", "Помнікі гісторыі і культуры Беларусі", "Советская этнографія", "Спадчына" М.І. Ермаловічу з творчымі прапановамі.	1969-1995	35	27	
166	Пісьмы выдавецтва "Беларусь", "Мастацкая літаратура" М.І. Ермаловічу з адмовай прыняць яго рукапіс да друку і аб супрацоўніцтве.	[1971], 1990	3	2	
167	Пісьмы аргкамітэтаў правядзення канферэнцый М.І. Ермаловічу з адказамі на яго заяўкі аб тэмах выступленняў.	[1973-1992]	3	3	
168	Пісьмы рэдакцый газет "Вечерний Минск", "Літаратура і мастацтва", "Советская Белоруссия" М.І. Ермаловічу па пытаннях супрацоўніцтва.	1975-1990	10	10	
169	Пісьмы аддзялення грамадскіх навук АН БССР, Дзяржаўнага камітэта па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю і інш. М.І. Ермаловічу па вырашэнні выдавецкіх пытанняў.	1976-1992	6	5	
170	Пісьмы галоўнай рэдакцыі БелСЭ М.І.Ермаловічу пра напісанне артыкулаў, іх дапрацоўку і рэцэнзаванне.	1980-1995	38	34	
171	Пісьмы навучальных устаноў, музеяў М.І.Ермаловічу з запрашэннямі на сустрэчы.	1983-1991	10	8	
172	Пісьмо Мінскага абласнога праўлення Таварыства сяляных М.І. Ермаловічу з адмовай у прызначэнні яму чытальніка.	1984	1	1	
173	Пісьмы Інстытута літаратуры імя Я. Купалы, праўлення СП БССР, камісіі па адукацыі, культуры і захаванню гістарычнай спадчыны ВС Рэспублікі Беларусь М.І. Ермаловічу з просьбай даслаць свае	[1986]-1992	6	6	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	аўтабіяграфічныя звесткі для кнігі "Беларусь" і "Бібліяграфічны слоўнік беларускіх пісьменнікаў".				
174	Пісьмы гурта "Золак", суполкі "Машэка", "Менск", гуртка "Смаляніновы", аб'яднання "Спадчына" і інш. М.І. Ермаловічу з запрашэннямі і віншаваннямі.	1988-1992	19	12	
175	Віншавальныя паштоўкі Саюза пісьменнікаў Беларусі з новым годам М.І. Ермаловічу.	[1990]-1998	4	4	
176	Пісьмо выканаўчага камітэта Маладзечанскага раённага савета народных дэпутатаў членам Саюза пісьменнікаў БССР (у т. л. М.І. Ермаловічу) з просьбай аказаць дапамогу ў стварэнні Радашковіцкага літаратурна-краязнаўчага музея.	1991	6	1	
177	Віншавальныя паштоўкі міністра культуры Беларусі Я.К. Вайтовіча, Браслаўскага музея, Таварыства беларускай мовы і інш. М.І. Ермаловічу.	1991-1999	14	12	
178	Пісьмы старшыні Нацыянальна-дэмакратычнай партыі Беларусі А.У. Астапенкі М.І. Ермаловічу з просьбай даць адказ на прапановы.	[1990-я гг.]	8	7	
179	Віншаванні Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь М.І. Ермаловічу з Днём Незалежнасці.	1998, 1999	2	2	
	* * *				
180	Візітныя карткі рэдактараў газет, часопісаў, дырэктараў музеяў і інш.		23	23	
	3. ДАРОЎНЫЯ НАДПІСЫ М.І. ЕРМАЛОВІЧУ АД РОЗНЫХ АСОБ				
181	Дароўныя надпісы Э. Вецера, У.М. Скалабана і інш. на старонках артыкулаў "Живопись Полесья", "Паслядах Сяргея Мглінскага".	1953-1972, 1987	8	3	
182	Дароўныя надпісы А.П. Грыцкевіча М.І. Ермаловічу на вокладках асобных адбіткаў бюлетэня "Весці Акадэміі навук БССР" з яго артыкуламі "Рэлігійнае пытанне і знешняя палітыка перад падзеламі Рэчы Паспалітай", "З гісторыі паселішчаў татар у Беларусі" ад 28.05.1974 г., 25.02.1982 г.		13	2	
183	Дароўныя надпісы М. Белямука М.І. Ермаловічу на старонках часопіса "Царкоўны сьветач".	1980-1982	13	4	
184	Дароўныя надпісы Г.М. Сагановіча на энцыклапедыі часопіса "Бярозка" "Халодная зброя Сярэднявечча", аўтарэфераце дысертацыі	1988, 1989	17	2	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АКД
	"Кузнечное ремесло Белоруссии XIV-XVIII вв."				
185	Дароўныя надпісы Д.І. Бічэль-Загнетавай, А.К. Каўкі, Ф. Крываноса, А. Ляўковіча, У. Паўловіча і інш. М.І. Ермаловічу на старонках газет.	1989-1993	14	6	
186	Дароўныя надпісы А.Ф. Рогалева М.І. Ермаловічу на вокладках асобных адбіткаў "Советской этнографии", "Весцяў Акадэміі навук Беларусі" з яго артыкуламі "Этноним "Гуды" на географической карте: поиски исторической мотивации", "Да пытання аб паходжанні крывічоў" ад 22.01.1990 г., 07.07.1992 г.		9	2	
187	Дароўныя надпісы Л.Г. Машчэнскай М.І. Ермаловічу на вокладцы аўтарэферату дысертацыі "Лингвистический и социолингвистический аспекты русской речи в Беларуси: грамматическое варьирование в русской речи белорусов".	1992	23	1	
188	Дароўныя надпісы М.Б. Батвінніка М.І. Ермаловічу на вокладках асобных адбіткаў "Весцяў Акадэміі навук БССР" з яго артыкуламі "Шляхі да сталасці таленту", "Даследчык беларускай старажытнай літаратуры" ад 22.02.1992 г., 12. 07. 1993 г.		13	2	
189	Дароўныя надпісы У. Ермалаева, А. Ліхадзіеўскай, Г. Тварановіч, Д. Юдовіна М.І. Ермаловічу на старонках газет з іх вершамі.	1992-1993	4	4	
190	Дароўныя надпісы У.В. Галузы М.І. Ермаловічу на ксеракопіях артыкула са зборніка "Этносоциальные процессы в Сибири", газеты "Новосибирские новости". Да ксеракопіі прыкладзены інфармацыйны ліст пра дзейнасць таварыства "Беларусы Сібіры".	1996-1997	11	3	

4. ДАКУМЕНТЫ ДА БІЯГРАФІІ М.І. ЕРМАЛОВІЧА

4.1. АСАБІСТЫЯ ДАКУМЕНТЫ

191	Студэнцкі білет і дыплом аб заканчэнні Мінскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута імя А.М. Горкага на імя М.І. Ермаловіча.	1938, 1947	7	3	
192	Пасведчанне аб вызваленні ад воінскай павіннасці на імя М.І. Ермаловіча.	1943	3	1	
193	Прафсаюзныя білеты на імя М.І. Ермаловіча.	1944-1984	12	3	
194	Пасведчанне аб узнагароджанні М.І. Ермаловіча медалём "За доблесную працу ў Вялікай Айчыннай	1945	2	1	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	вайне 1941-1945 гг."				
195	Працоўная кніжка М.І. Ермаловіча за 1944-1995 гг.		14	1	
196	Членскія білеты Таварыства па распаўсюджванню палітычных і навуковых ведаў Беларускай ССР на імя М.І. Ермаловіча.	1949, 1974	9	5	
197	Пасведчанне аб нараджэнні М.І. Ермаловіча 29.04.1921 г. Дублікат. Ксеракопія.	1951	3	1	
198	Пасведчанне Маладзечанскага дзяржаўнага настаўніцкага інстытута на імя старшага выкладчыка М.І. Ермаловіча.	1952	3	2	
199	Пасведчанне аб шлюбе М.І. Ермаловіча і Л.Ц. Куляшовай.	1953	2	1	
200	Медычныя даведкі аб устанавленні групы інваліднасці М.І. Ермаловічу.	1953-1995	10	10	
201	Пасведчанні да нагрудных знакаў "Выдатнік народнай асветы", "Заслужаны дзеяч БелТІЗ" на імя М.І. Ермаловіча.	1957, 1994	4	2	
202	Білет чытача Дзяржаўнай бібліятэкі БССР імя У.І. Леніна на імя М.І. Ермаловіча.	1968	2	1	
203	Пропускі Маладзечанскага вучэбна-прамысловага прадпрыемства Таварыства сляпых на імя М.І. Ермаловіча.	1971, 1988	4	2	
204	Членскія білеты СП ССР і Літаратурнага фонду ССР на імя М.І. Ермаловіча.	1989	7	4	
205	Членскі білет Нацыянальна-дэмакратычнай партыі Беларусі, пасведчанне Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны на імя М.І. Ермаловіча.	1991, 1993	3	3	
206	Пенсійныя пасведчанні і пасведчанне аб праве на ільготы М.І. Ермаловіча.	1992-1997	16	9	
207	Пасведчанне ганаровага грамадзяніна г. Маладзечна на імя М. І. Ермаловіча.	[1990-я гг.]	2	1	
208	Тэлефонныя запісныя кніжкі М.І. Ермаловіча.	[1980-я-1990-я гг.]	141	4	
209	Тэлефонныя даведнікі Саюза пісьменнікаў Беларусі.	1991, 1995	70	2	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
210	Запрашэнне Саюза беларускіх пісьменнікаў на вечарыну, прымеркаваную 75-годдзю М.І. Ермаловіча і абвестка пра круглы стол "Гістарычная канцэпцыя М. Ермаловіча ў ацэнцы літоўскага гісторыка Э. Гудавічуса".	1996	3	2	
211	Медычная картка Галоўнага ўпраўлення лячэбна-прафілактычных і санаторна-курортных устаноў Упраўлення справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь на імя М.І. Ермаловіча (за асабістыя заслугі перад Рэспублікай Беларусь).	1997	1	1	
4.2. ДАКУМЕНТЫ ЛІТАРАТУРНАЙ, НАВУКОВАЙ І ГРАМАДСКАЙ ДЗЕЙНАСЦІ					
212	Даведкі, пасведчанні аб службовай дзейнасці, вучобе М.І. Ермаловіча.	1943-1971	18	18	
213	Службовыя характарыстыкі на М.І. Ермаловіча.	1946-1957	3	3	
214	Запісныя кніжкі М.І. Ермаловіча са службовымі запісамі, адрасамі і тэлефонамі.	1955-1957	79	2	
215	Спіс членаў літаб'яднання пры рэдакцыі газеты "Сцяг Кастрычніка" на пасяджэнні 02.11.1960 г., у т. л. М.І. Ермаловіча.		2	2	
216	Запрашэнні Саюза пісьменнікаў Беларусі, тэатра "Зьніч" і інш. на творчыя вечарыны, спектакль. З дароўным надпісам Н.С. Гілевіча, Л. Левановіча М.І. Ермаловічу.	1971-1997	50	25	
217	Дакументы аб працы М.І. Ермаловіча над артыкуламі для энцыклапедычнага даведніка "Янка Купала": план работы, схема напісання артыкула, спісы вершаў для напісання артыкулаў, спіс публікацый пра Я. Купалу, спіс яго артыкулаў для даведніка.	1980-1985	10	7	
218	Заказы галоўнай рэдакцыі БелСЭ М.І. Ермаловічу на напісанне і рэцэнзаванне артыкулаў для энцыклапедыі "Янка Купала", "Літаратура і мастацтва Беларусі", "Энцыклапедыі гісторыі Беларусі" і інш.	1980-1994	35	34	
219	Спісы артыкулаў М.І. Ермаловіча, змешчаных у БелСЭ, публікацый у рэспубліканскім друку і інш.	1984-1988	33	9	
220	Заяўка М.І. Ермаловіча ў выдавецтва "Навука і тэхніка" на ўключэнне ў план выдавецтва на 1989 г. кнігі "Па слядах аднаго міфа", план-праспект кнігі. Машынапіс.	1987	4	2	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
221	Даведкі аб улічванні заўваг рэцэнзентаў М.І. Ермаловічам і выпраўленні тэксту яго кнігі "Па слядах аднаго міфа". Аўтарызаваны машынапіс, машынапіс.	1987-1988	7	4	
222	Запрашэнні, праграмы правядзення навуковых канферэнцый, чытанняў з удзелам М.І. Ермаловіча.	1987-1998	58	24	
223	Запрашэнні Саюза пісьменнікаў Беларусі М.І. Ермаловічу прыняць удзел у пісьменніцкіх сходах, пленумах і інш.	1988-1996	8	7	
224	Запрашэнні БНФ "Адраджэнне", Нацыянальна-дэмакратычнай партыі Беларусі і інш. М.І. Ермаловічу на з'езды, сходы, семінары, вечарыны.	1989-1998	19	14	
225	Адказы М.І. Ермаловіча на пытанні пра яго "малую радзіму" для даведніка "Літаратурныя мясціны Беларусі і замежжа".	[1997]	1	1	
226	Спіс ілюстрацый для кнігі ["Беларуская дзяржава Вялікае княства Літоўскае"], складзены М.І. Ермаловічам. Варыянт. Аўтограф.	[2000]	8	1	
5. ДАКУМЕНТЫ ПРА М.І. ЕРМАЛОВІЧА					
227	Артыкулы, нататкі пра М.І. Ермаловіча і з упамінаннем пра яго. Выразкі з газет.	1960-1997	15	11	
228	Артыкулы, нататка да 70 і 75-годдзя М.І. Ермаловіча. Выразкі з газет.	1991-1996	4	4	
229	Вершы У.Ф. Ермалаева і інш., прысвечаныя М.І. Ермаловічу.	1992	4	3	
230	Водгук галоўнага рэжысёра Бабруйскага тэатра А.С. Аркадзьева на п'есу "Праўда і хлеб". Аўтограф.	[1960]	2	1	
231	Заклучэнні В. Гапановіча на рукапіс М.І. Ермаловіча "Ленін і Беларусь", Я.Р. Лецкі на кнігу "Старажытная Беларусь", водгук на артыкул "Дзе была летапісная Літва". Машынапіс, аўтарызаваны Г. Гапановічам, Я.Р. Лецкам, машынапіс.	1970-1989	6	3	
232	Рэцэнзіі і рэдактарскія заўвагі да неапублікаваных	1980-1982	57	41	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	артыкулаў М. І. Ермаловіча пра асобныя вершы Я. Купалы для энцыклапедычнага даведніка "Янка Купала". Аўтограф А. Бутэвіча, машынапіс з паметамі М.І. Ермаловіча, машынапіс.				
233	Рэцэнзіі А.П. Грыцкевіча, А.А. Трусава, В.У. Чапко, С.А. Шчарбакова на рукапіс кнігі М.І. Ермаловіча "Па слядах аднаго міфа". Аўтограф А.П. Грыцкевіча, машынапіс, аўтарызаваны А.А. Трусавым, В.У. Чапко, машынапіс.	1981-1988	20	5	
234	Выпіскі з пратаколаў пасяджэння кафедры гісторыі СССР, БССР і замежных краін Мінскага інстытута культуры па абмеркаванню рукапісу кнігі М.І. Ермаловіча "Па слядах аднаго міфа", "Яшчэ раз аб месцазнаходжанні старажытнай Літвы і пачатковай гісторыі Навагрудка". Машынапіс.	1986, 1987	3	2	
235	Рэцэнзія М.А. Ткачова на гістарычныя нарысы М.І. Ермаловіча "Старажытная Беларусь. Полацкі перыяд". Варыянты. Машынапіс.	1988	5	2	
236	Э. Гудавічус. "Па слядах аднаго міфа". Крытычны артыкул на кнігу М.І. Ермаловіча. Пераклад з літоўскай мовы. Ксеракопія машынапісу.	[1988]	24	1	
237	Некралогі М.І. Ермаловіча. Выразкі з газет.	2000	2	2	
6. ДАКУМЕНТЫ, САБРАНЫЯ М.І. ЕРМАЛОВІЧАМ ДЛЯ СВАІХ ПРАЦ І ПА ЦІКАВЫХ ДЛЯ ЯГО ТЭМАХ					
6.1. НАРЫСЫ, АРТЫКУЛЫ, НАТАТКІ, ВЕРШЫ І ІНШ.					
238	Ю. Верашчака. "Аб найменьнях -- "Гуды", -- "Крывічы", -- "Русь". Гісторыка-крытычны нарыс. Фотакопіі з часопіса "Крывіч".	[1920-я гг.]	8	1	
239	М. Белямук. "Пячаткі й статут Вялікага княства Літоўскага". Гістарычны нарыс. Ксеракопія машынапісу.	1986	37	1	
240	У.А. Арлоў, Г.М. Сагановіч. Гістарычныя нарысы з кнігі "Дзесяць вякоў беларускай гісторыі". У.А. Арлоў. Гістарычныя артыкулы. Выразкі з газет.	1997-2000	14	14	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АКД
241	А.І. Нікіцкі. "Листки изъ записной книжки "Русской старины". Кто такой был Гедиминъ?". Артыкул. Радавод Гедзімінавічаў. Схема. На рус. і літ.м. Ксеракопіі друкаваных выданняў.	[пач.1900-х гг.], 1989	9	2	
242	Артыкулы, нататкі пра беларускую літаратуру і мастацтва. Выразкі з газет.	1974-1995	4	4	
243	Р. Батура. "Lietuva tautu kovoje pries aukso orda. Nuo Batu antpludzio iki musio prie Melynuju Vandenu". ("Літва ў барацьбе народаў супраць Залатой Арды. Ад нашэсця Батыя да Бітвы ля Сініх Вод"). Урывак. А. Дубоўніс. "Leičiai -- "Lietuvos istoriografijoje ir istorinuose Lietuvos istorinuose saltiniuose (XIII-XVI A.). ("Лейты -- "літоўцы сярод літоўцаў": праблема ў літоўскай гістарыяграфіі і гістарычных крыніцах"). Артыкул. На літ. м. Пераклад на беларус.м. Рукапіс невядомага аўтара, ксеракопіі друкаваных выданняў.	1975-[1997]	35	5	
244	Артыкулы В. Дышыневіч, І. Масляніцынай, В. Чаропкі і інш. пра старажытную гісторыю Беларусі. Выразкі з газет і часопісаў.	1981-2000	22	18	
245	Э. Гудавічус. "Удзельнікі мірнае дамовы 1219 г. і іхняя роля ў аб'яднаньні Літвы". Артыкулы. Няпоўны тэкст. Пераклад на беларус. м. Рукапіс [перакладчыка], машынапіс.	1982	11	2	
246	Т. Баранаўскас, Г. Забела "Двор Міндоўга Латава". Г. Забела "Дзе стаяў замак Варута?" С. Самалавічус, С. Абрамаўскас "Новая крыніца пра балтаў XIII ст.". К. Юратэ. "Літоўскія гістарычныя метрыкі". Артыкулы. У перакладзе з літ. м. Рукапіс перакладчыка, машынапіс, ксеракопія друкаванага выдання.	1984-1997	82	8	
247	В.П. Грыцкевіч. ["Пра праблемы беларускай гісторыяграфіі"]. Артыкул. Ксеракопія.	1988	24	1	
248	Артыкулы пра развіццё нацыянальнай ідэі і інш. тэмы. Выразкі з газет.	1988-2000	18	16	
249	"Нацыянальныя меншасці Беларусі", "Область дреговичей". Артыкулы. Няпоўныя тэксты.	[1980-я гг.]	26	9	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	З. Гінтаўтас. "Обряд захоронения в языческой Литве". Рэзюмэ. Рукапіс перакладчыка, ксеракопіі машынапісу, друкаванага выдання.				
250	Ф. Крыванос. "К вопросу об учреждении епископской кафедры в Полоцке" і інш. Артыкулы. Ксеракопіі машынапісу, друкаванага выдання з паметамі М.І. Ермаловіча.	[1980-я, 1990-я гг.]	9	2	
251	А. Мірончыкас. "Новыя даныя аб сярэднявечнай Вільнюскай катэдра". Артыкул. Ксеракопія.	1992	14	1	
252	"Великое княжество Литовское". Дыскусіі з удзелам гісторыкаў Беларусі, Літвы, Польшчы, Расіі Б.М. Флоры, Э. Гудавічуса, Г.Я. Галенчанкі, І. Граля і інш. Ксеракопія.	[1988]	12	1	
253	З.С. Пазняк, Л.А. Петрашкевіч, В. Оргіш і інш. Артыкулы пра грамадска-палітычную сітуацыю 1990-х гг. Выразкі з газет, нумар газеты "Наша слова" за 26.01.2000 г.	1990-2000	27	20	
254	Выданні партый, арганізацый, суполак, згуртаванняў: бюлетэні, газеты, часопісы ("Беларускія ведамасці", "Голас беларуса", "Грунвальд", "Зважай", "Навіны", "Рэанімова" і інш.)	1987-1997	99	27	
255	Звароты інтэлігенцыі, асобных грамадзян генеральнаму сакратару ЦК КПСС М.С. Гарбачову, у Вярхоўны савет Рэспублікі Беларусь, да грамадзянаў былых рэспублік СССР у сувязі з падзеямі к.1980-х-пач.1990-х гг., зварот Таварыства беларускай мовы. Машынапіс, ксеракопія.	[к.1980-х гг.], 1996	27	4	
256	Дакументы дзейнасці партый, арганізацый, ініцыятыў: праграмныя дакументы, статуты, улёткі, звароты і інш.	1989	130	53	
257	Выбарчыя дакументы: улёткі, аб'явы. Друкаваныя выданні.	1994-1996	18	15	
* * *					
258	Г.В. Далідовіч. "Кліч роднага звона". Урывак з рамана. Г. Ланеўскі. "Рагнеда і Уладзімір". Урывак з	1979, 1998	2	2	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	апавядання. Выразкі з газет.				
259	Р. Вардоцкі. "Апалон-заканадаўца, альбо Парнас рэфармаваны". Аперэта. Тэкст М. Цяццерага і выкладчыкаў Забельскай калегіі. XVIII ст. Рэстаўрацыя тэксту і пераклад з польскай мовы С. Клімковіч. Машынапіс.	[1980-я гг.]	14	1	
260	М. Васілёк. "Міхась Явар. Сьмерць маладога поэты". Нататка. Машынапісная копія.	1933	1	1	
261	С.П. Шушкевіч. "Мы захавалі веру ў праўду". Нататка пра паклёпы А. Кучара на паэтаў. Машынапіс.	[1980-я гг.]	2	1	
262	А.Т. Твардоўскі. "Теркин на том свете". Паэма. Выразка з газеты.	1954-1963	1	1	
263	Я. Купала. "Акоў паламаных жандар", "Каб...", "Наш летапісец", "Паўстань", "Першы снег" і інш. Вершы. Рукапіс М.І. Ермаловіча. [1950-я гг.]	1906-1928	11	1	
264	Вершы Л. Геніюш, Зьніча і інш. ("Ганьбім мы лад прыгонны...", "Грахі гісторыі", "Гісторыі таемныя радкі... і інш.). Рукапіс М.І. Ермаловіча, машынапіс, аўтарызаваны Л. Геніюш, Зьнічом.	[1980-я гг.]-1993	11	8	
265	Тэксты песень, запісаныя М.І. Ермаловічам ад маці. Рукапіс М.І. Ермаловіча.	[1980-я гг.]	6	6	
266	Праграма Міжнароднай школы беларускай мовы, літаратуры і культуры. Буклет.	1991	3	1	
267	Словы з комі-пяряцкага слоўніка (дасланы І. Ласковым), беларускі іменнік, спіс даўніх беларускіх прафесій. Рукапіс нявызначанай асобы, ксеракопія з паметамі І. Ласкова.	[1989]	20	3	
268	Анкетны "Ф. Скарына і адраджэнне беларускай літаратуры", "Народны календар".	[1988]	3	2	
6.2. ВЫПІСКІ М.І. ЕРМАЛОВІЧА З ЛЕТАПІСАЎ, ДАСЛЕДАВАННЯЎ					
269	Выпіскі з летапісаў, даследаванняў для працы над	[1953-1960-я гг.]	222	1	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	нарысамі па гісторыі Беларусі полацкага і новагародскага перыядаў. Рукапіс М.І. Ермаловіча.				
270	Выпіскі з летапісаў, даследаванняў для працы над нарысамі па гісторыі Беларусі полацкага і новагародскага перыядаў. Рукапіс М.І. Ермаловіча.	[1960-я гг.]	222	1	
271	Выпіскі з летапісаў, даследаванняў для працы над нарысамі па гісторыі Беларусі полацкага і новагародскага перыядаў. Рукапіс М.І. Ермаловіча.	[1960-я гг.]	96	1	
272	Выпіскі з летапісаў, даследаванняў для працы над нарысамі па гісторыі Беларусі полацкага і новагародскага перыядаў. Рукапіс М.І. Ермаловіча.	[1960-я гг.]	148	1	
273	Выпіскі з летапісаў, даследаванняў для працы над нарысамі па гісторыі Беларусі полацкага і новагародскага перыядаў. Рукапіс М.І. Ермаловіча.	[1960-я гг.]	207	1	
274	Выпіскі з летапісаў, даследаванняў для працы над нарысамі па гісторыі Беларусі полацкага і новагародскага перыядаў. Рукапіс М.І. Ермаловіча.	[1960-я гг.]	115	1	
275	Выпіскі з летапісаў, даследаванняў для працы над нарысамі па гісторыі Беларусі полацкага і новагародскага перыядаў. Рукапіс М.І. Ермаловіча.	[1960-я гг.]	276	1	
276	Выпіскі з летапісаў, даследаванняў для працы над нарысамі па гісторыі Беларусі полацкага і новагародскага перыядаў. Рукапіс М.І. Ермаловіча.	[1960-я гг.]	146	1	
277	Выпіскі з летапісаў, даследаванняў для працы над нарысамі па гісторыі Беларусі полацкага і новагародскага перыядаў. Рукапіс М.І. Ермаловіча.	[1960-я гг.]	286	1	
278	Выпіскі з летапісаў, даследаванняў для працы над нарысамі па гісторыі Беларусі полацкага і новагародскага перыядаў. Рукапіс М.І. Ермаловіча.	[1960-я гг.]	98	1	
279	Канспекты кніг І. Бяляева "Рассказы из русской истории", Я. Карскага "Белорусы", А. Пыпіна "История русской этнографии", матэрыялы па	[1953]	91	6	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АКД
	гісторыі Беларусі. Агульны сшытак, сшыткі.				
280	Выпіскі з кніг А. М. Андрыяшава "Очерк истории Волынской земли до конца XIV столетия", А. Грушаўскага "Пинское Полесье. Периодические очерки. Ч.1-2". "Хронология подій Галицько-Волинской літописи", М. Доўнар-Запольскага "Нарыс гісторыі Крывіцкай і Дрыгавіцкай зямель". Рукапіс.	[к.1950-х-1960-я гг.]	64	1	
281	Выпіскі з хронік, летапісаў, актаў ("Хронікі Быхаўца", "Хронікі Лівоні" з поўнага збору рускіх летапісаў, з Густынскага, Іпацьеўскага, Сафійскага летапісаў і інш.). Рукапіс.	[к.1950-х-1960-я гг.]	175	1	
282	Выпіскі з кніг В.М. Тацішчава "Избранные труды по географии России", "История Российская с самых древнейших времен" (Т.1-5). Рукапіс.	[1960-я гг.]	40	1	
283	Выпіскі, заўвагі да кніг М.І. Антановіча "История Белой Руси и Белоросы", М.Смірнова "Ягелло-Яков-Владислав". Рукапіс.	[1960-я-1970-я гг.]	26	1	
284	Выпіскі з кніг Л.В. Аляксеева "Полотская земля", П.Д. Бранцава "Очерк древней Литвы и Западной России", Д.С. Леанардава "Полацкі князь Усеслаў і яго час", Д.П. Макоўскага "Смоленское княжество" і інш. Рукапіс.	[1960-я-1970-я гг.]	50	1	
285	Выпіскі з кніг М.І. Кастамарава "Исторические монографии и исследования", т.1., М. Касторскага "Начертание славянской мифологии", А.А. Качубінскага "Территория доисторической Литвы", М. Любаўскага "Обзор истории Литовско-Русского государства до Люблинской унии", А.П. Сапунова "Река Западная Двина: Историко-географический обзор" і інш. Рукапіс.	[1960-я-1970-я гг.]	174	1	
286	Выпіскі з кніг П.У. Уладзімірава "Доктар Францыск Скарына", М.Ф. Уладзімірскага-Буданава "Обзор русского права", А.П. Грыцкевіча "Частновладельческие города Белоруссии в XVI-XVIII вв.", М.П. Дашкевіча "Княжение Даниила Галицкого по русским и иностранным известиям" і	[1970-я гг.]	141	1	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	інш. Рукапіс.				
287	Выпіскі, накіды па тапаніміцы. Рукапіс.	[1970-я гг.]	162	1	
288	Выпіскі, накіды нарысаў па гісторыі Беларусі полацкага, віленскага і крэўскага перыядаў. Рукапіс.	[1960-я гг.]	235	1	
289	Выпіскі з кніг для працы над нарысамі па гісторыі Беларусі віленскага перыяду. Рукапіс.	[1970-я гг.]	110	1	
290	Выпіскі з кніг для працы над нарысамі па гісторыі Беларусі крэўскага перыяду. Рукапіс.	[1970-я гг.]	31	1	
291	Выпіскі з пастановы I з'езда КП(б)Б аб межах БССР. Рукапіс.	[1980-я гг.]	15	1	
7. ВЫЯЎЛЕНЧЫЯ ДАКУМЕНТЫ					
292	Фатаграфіі М.І. Ермаловіча, індывідуальныя.	[1950-я гг.-1997]	4	4	
293	Фатаграфіі М.І. Ермаловіча ў час выступленняў.	[1960, 1990-я гг.]	2	2	
294	Фатаграфіі М.І. Ермаловіча з бацькам, маці, роднымі. Адна-копія.	[1922],[1930]-1965	5	5	
295	Фатаграфіі М.І. Ермаловіча з жонкай і дзецьмі.	1953-1989	10	10	
296	Фатаграфія М.І. Ермаловіча і родных на пахаванні Л.Ц. Ермаловіч (жонкі).	1989	1	1	
297	Фатаграфіі М.І. Ермаловіча з братамі Валянцінам і Леанідам у дзень здымкаў фільма "Браты Ермаловічы".	[1990-я гг.]	3	3	
298	Фатаграфіі Алены і Вячаслава Ермаловічаў (дзяцей) на балконе дома ў Маладзечна, дома ў Мінску, дзе жыў М.І. Ермаловіч.	2000	3	3	
* * *					
299	Фатаграфія М.І. Ермаловіча з нявызначанай асобай.	1950	1	1	
300	Фатаграфіі М.І. Ермаловіча са студэнтамі Маладзечанскага настаўніцкага інстытута.	1955	2	2	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АКД
301	Фатаграфіі М.І. Ермаловіча з А.К. Каўкам, Г.А. Каханойскім і інш. у час розных мерапрыемстваў.	[1970-я-1980я гг.]	5	5	
302	Фатаграфіі М.І. Ермаловіча з Я. Брылём, Н.С. Гілевічам, Д.І. Бічэль-Загнетавай на юбілейным вечары кампазітара В.Я. Зінькевіча ў Маладзечна і інш.	[1987], 1989	2	2	
303	Фатаграфія М.І. Ермаловіча з сябрамі "Беларускай хаткі" Н.С. Гілевічам, С.І. Грахоўскім, Данчыкам, Г.А. Дзягілевай, А.І. Мальдзісам у Мінску, Маладзечна ў час розных мерапрыемстваў.	[1988]-1999	11	11	
304	Фатаграфія М.І. Ермаловіча ў групе з удзельнікамі II з'езда Згуртавання беларусаў свету "Бацькаўшчына".	1997	1	1	
305	Фатаграфіі М.І. Ермаловіча ў групе з Г.В. Далідовічам, Н.С. Загорскай, М.Г. Захарэвіч і інш. і ў час 75-годдзя з дня нараджэння з В.І. Іпатавай.	1996, [1990-я гг.]	2	2	
306	Фатаграфіі магілы М.І. Ермаловіча ў Маладзечна.	2000, 2001	2	2	
	* * *				
307	Фатаграфія М. Белямюка. З дароўным надпісам М.Белямюка М.І. Ермаловічу ад 15.03.1982 г.		1	1	
308	Фатаграфія фрэскі з выявай Ф. Скарыны ў Падуанскім універсітэце, зробленая М. Белямюком. З дароўным надпісам М. Белямюка М.І. Ермаловічу. 1987.		1	1	
309	Фатаграфія гравюры з выявай князя Вітаўта XVI ст. З дароўным надпісам А. Мемуса М.І. Ермаловічу. 1993.		1	1	
	* * *				
310	Карты тэрыторыі Старажытнай Літвы, фрагмент карты Сярэдняй Еўропы (каля 1450 г.) М.Кузана, выдадзенай М. Беневіцкім у 1507 г. Малюнак М.І. Ермаловіча, друкаваная фотакопія з паметамі М.І. Ермаловіча, ксеракопія з кнігі Я. Цэканойскага "Уступ да гісторыі славян".	1957-[1960-я гг.]	7	7	
311	Карта Літоўскай дзяржавы ў XIII і перш. пал. XIV ст. (да 1341 г.). Складальнік І.А. Галубцоў.	[1950-я-1960-я гг.]	1	1	
312	Карты тэрыторыяў ВКЛ XIII-сяр. XV ст., канца XVI	[1970-я гг.]	2	2	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль- касць лістоў	Коль- касць дак-ў	АҚД
	ст.				
313	Карты фарміравання межаў Беларусі ў сяр. XVII-XX ст.	[1970]-1995	6	6	
314	Карты Беларускай ССР з паметамі М.І. Ермаловіча.	1958, 1965	2	2	
315	Карты Беларускай ССР з нязначнымі паметамі М.І. Ермаловіча.	1969, 1970	2	2	
316	Рукапісная карта Беларусі з абзначэннем межаў БССР, пашырэння беларускага насельніцтва на ўсходзе, тэрыторыі Беларусі ў межах Польшчы, Літвы, Латвіі, Расіі. Рукапіс М.І. Ермаловіча.	[1970-я-1980-я гг.]	1	1	
317	Карты Беларускай ССР з нязначнымі паметамі М.І. Ермаловіча.	[1970-я гг.]-1996	3	3	
318	Карта-схема чыгункі СССР.	1972	1	1	
319	Карта Літоўскай ССР.	[1970-я гг.]	1	1	
	* * *				
320	Фатаграфія М.М. Улашчыка. З дароўным надпісам М.М. Улашчыка Мінскаму абласному музею ў Маладзечна ад 01.10.1965 г.		1	1	
321	Фатаграфія нявызначанай асобы.	[1960-я гг.]	1	1	
322	Фатаграфія З. Верас з П.В. Мядзёлкай і інш.	[1984]	1	1	
323	Календары, паштоўка з выявай герба "Пагоня".	1995-1999	3	3	
	* * *				
324	Даведка Ваеннай калегіі Вярхоўнага суда СССР аб пасмяротнай рэабілітацыі І.І. Ермаловіча (бацькі М.І. Ермаловіча).	1956	1	1	
	* * *				
325	Фатаграфіі партрэтаў М.І. Ермаловіча, выкананых К.І. Харашэвічам і самога мастака ў майстэрні Маладзечна.	2000	4	4	

У дадзены вопіс унесена 325 (трыста дваццаць пяць)
спраў з № 1 па № 325 , 1918 дакументаў.